

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Onbehoorlijk bezuinigd op verhuiskostenvergoeding Gemeente Amsterdam Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

6 november 2012
RA121926

Samenvatting

Een vrouw is op zoek naar een gelijkvloerse huurwoning. Eind december 2010 ontvangt zij hiervoor van de Dienst Wonen Zorg en Samenleven (WZS) een medische indicatie die geldig is tot december 2014, en een bijbehorende verhuiskostenvergoeding à € 3097,-. In januari 2012 stuurt WZS haar een brief, waaruit blijkt dat indien zij niet binnen een half jaar gebruik maakt van de verhuiskostenvergoeding, zij nog maar recht heeft op € 2347,-.

Ze verneemt van WZS dat deze beslissing genomen is vanwege de economische recessie en de daaruit voortvloeiende bezuinigingen. Ze kan zich hier niet in vinden en ze benadert de ombudsman.

De toekenning van de verhuiskostenvergoeding in 2010 is in de ogen van de dienst nog geen definitieve beschikking. Deze volgt pas nadat zij een woning heeft gevonden die aan de voorwaarden voldoet. Volgens WZS is de overheid gerechtigd om in te grijpen in bestaande sociale zekerheidsrechten. De verlaging van de verhuiskostenvergoeding is een beleidswijziging in het kader van de bezuinigingen, waarbij voorzien is in een redelijke overgangsregeling en termijn. De ombudsman stelt echter vast dat WZS is teruggekomen op de beschikking om een bepaald bedrag aan verhuiskostenvergoeding toe te kennen.

De vrouw mocht dan ook erop vertrouwen dat zij op het moment van verhuizing het hogere bedrag ter beschikking zou hebben. Daar komt bij dat gebleken is dat WZS de mededeling dat de vergoeding is verlaagd niet in een voor bezwaar vatbaar besluit heeft geformuleerd. Hiermee ontnemt WZS de vrouw de kans om gebruik te maken van deze rechtsbescherming.

Oordeel

De onderzochte gedraging is in strijd met het vereiste van betrouwbaarheid en het vereiste van fair play.

Aanbeveling

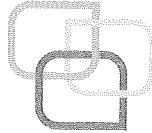
De ombudsman verzoekt de wethouder Zorg te bevorderen dat de reeds toegezegde verhuiskostenvergoeding in de beschikking van 23 december 2010 aan verzoekster wordt gehandhaafd.

Daarnaast verzoekt hij de wethouder te onderzoeken of er vergelijkbare situaties zijn en zo ja, om ook in die gevallen de toegezegde verhuiskostenvergoeding te handhaven.

Amsterdam, 6 november 2012

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ulco van de Pol'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Ulco van de Pol
Gemeentelijke Ombudsman

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 29 februari 2012 schriftelijk ingediend en betreft de gemeente Amsterdam, Dienst Wonen, Zorg en Samenleven.

Bevindingen

aanleiding

Verzoekster wil verhuizen naar een woning zonder traptreden. Per brief van 23 december 2010 verstrekt de Dienst Wonen Zorg en Samenleven (WZS) haar een indicatie voor een woning zonder traptreden binnen of buiten de woning en kent haar daarbij een verhuiskostenvergoeding toe van € 3097,- op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarin staat dat deze beschikking geldig is tot 23 december 2014. De dienst vermeldt in de beschikking dat verzoekster daartegen in bezwaar kan gaan indien ze het er niet mee eens is.¹

In januari 2012 heeft zij nog geen passende woning gevonden. Op 10 januari 2012 deelt WZS haar mee dat er vanaf januari 2012 iets gaat veranderen. De hoogte van de verhuiskostenvergoeding wordt verminderd tot € 2347,-. Tot en met 30 juni 2012 behoudt zij het oorspronkelijke bedrag van € 3097,- euro. Verhuist zij na die datum, dan krijgt zij het lagere bedrag.

Ze doet op 11 februari 2012 navraag bij de dienst en verneemt dat deze beslissing genomen is in verband met de economische recessie en de daaruit voortvloeiende bezuinigingen.

Ze kan zich niet vinden in de reactie van WZS en zij benadert de ombudsman.

klachtomschrijving

Het onderzoek van de ombudsman richt zich op:

- het verlagen van een reeds toegekende verhuiskostenvergoeding.

reactie van de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

Als gevolg van de overschrijding in de Wmo openeinderegeling² heeft de gemeenteraad besloten te bezuinigen op Wmo voorzieningen. Om deze taakstelling te halen heeft het college van B&W een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd. Een van deze beleidswijzigingen is de verlaging van de verhuiskostenvergoeding met € 750,-. Deze beleidswijziging is ingegaan op 1 januari 2012. Het college heeft daarbij een overgangsregeling vastgesteld van zes maanden. In januari 2012 heeft de gemeente een brief met deze mededeling naar 3.159 cliënten gestuurd. Daarbij is niet vermeld dat de verlaging een bezuinigingsmaatregel is. WZS zal cliënten hier alsnog over informeren in de definitieve beschikking na verhuizing.

De brief van 12 januari 2012 van WZS aan verzoekster bevat informatie over de beleidswijziging van de verhuiskostenvergoeding. Het is daarom niet mogelijk om een bezwaarschrift tegen de brief in te dienen. Om die reden is verzoekster in de brief ook niet op deze mogelijkheid gewezen. De rechtsgevolgen treden pas in werking als verzoekster verhuist en om uitbetaling van de verhuiskostenvergoeding vraagt.

De brief van 23 december 2010 bevat twee beschikkingen. Een beschikking voor een definitieve toekenning van een medische indicatie en een toekenning onder voorwaarden van een verhuiskostenvergoeding. De toekenning van de verhuiskostenvergoeding is slechts een voorlopige beschikking. Een definitieve beschikking volgt wanneer zij kan aantonen dat ze een

¹ Een kopie van de beschikking van 23 december 2012 is als bijlage opgenomen bij dit rapport.

² Regeling, waarbij personen, instellingen of bedrijven (al dan niet onder voorwaarde) recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid of van de sociale fondsen, indien zij voldoen aan de in de regeling vastgelegde criteria.

woning heeft gevonden die aan alle wooneisen, zoals genoemd in de beschikking, voldoet. Uit de brief en de beschikking is op te maken dat verhuiskosten alleen onder de gestelde voorwaarden vergoed zullen worden. In de brief staat ook beschreven dat als verzoekster een woning heeft gevonden die aan de wooneis voldoet, ze de ingevulde verhuurdersverklaring en het verzoek om uitbetaling terugstuurt, waarna ze een definitieve beslissing ontvangt. Die definitieve beschikking bevat ook een bezwaarclausule.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar WZS en verzoekster gestuurd om na te gaan of de feiten juist zijn weergegeven. De reactie van de dienst op de bevindingen heeft tot een aanpassing van de feiten geleid. Tevens heeft WZS de volgende toelichting gegeven.

nadere reactie Dienst Wonen Zorg en Samenleven

Dat het om twee verschillende beschikkingen gaat, is niet expliciet aangegeven in de brief van 23 december 2010. Dat zal WZS er vanaf nu uitdrukkelijk in vermelden. Tegen beide beschikkingen kon bezwaar worden aangetekend.

De overheid kan ingrijpen in sociale zekerheidsrechten³. Zowel in gunstige als ongunstige zin voor burgers. Hierbij zal wel een zorgvuldige afweging gemaakt moeten worden tussen het rechtszekerheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel. Mogen de bestaande rechthebbenden verwachten dat het eerder aan hen gegeven recht in stand zal blijven vergeleken met de nieuwe rechthebbenden, waarbij meteen het nieuwe ongunstigere, recht wordt toegepast. Daarmee wordt ongelijkheid gecreëerd tussen de nieuwe en oude rechthebbenden. Daarnaast is de afweging gemaakt van het algemeen belang van de gemeente bij het ingrijpen en het verlagen van de kosten vanuit onder andere de noodzaak tot bezuiniging en het individueel belang van de rechthebbenden. Op 10 januari 2012 heeft het college besloten om de verhuiskostenvergoeding te verlagen. Het college heeft gekozen voor een zogenoemde uitgestelde werking door te voorzien in een redelijke overgangsregeling en termijn.

Met de informatieverstrekking aan de burgers per brief van vlak na 10 januari 2012 en de gestelde overgangstermijn van zes maanden is beoogd om de bezuiniging redelijk en correct te laten plaatsvinden. Betrokken burgers kunnen hierop dan anticiperen en hun eigen afwegingen maken in al dan niet verhuizen op korte termijn. Met de gegeven voorrang in de vorm van een medische indicatie is de ervaring dat binnen zes maanden een woning kan worden gevonden via Woningnet. Ook dit wordt ondersteund door jurisprudentie⁴. In deze laatste uitspraak overweegt de rechtbank dat een beleidswijziging die een correcte overgangsregeling bevat, niet als kennelijk "onredelijk of anderszins onjuist" moet worden aangemerkt.

De brief van 12 januari 2012 is geen besluit in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht. Met deze brief wordt immers voor verzoekster geen rechten/en of verplichtingen in het leven geroepen of bevoegdheden bindend vastgesteld. Afhankelijk van de verhuisdatum krijgt verzoekster vervolgens een bedrag toegekend en tegen dit besluit is bezwaar en eventueel beroep mogelijk. Jurisprudentie ondersteunt deze gedachtegang.

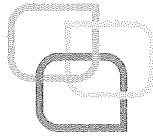
Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen⁵.

³ Centrale Raad van Beroep, 24-1-2001, LJN AA9616

⁴ Rechtbank Amsterdam, 1-11-2007 AWB 06/7915 (Overgangsregeling fiets met hulpmotor).

⁵ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

Behoorlijkheidsvereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden⁶. In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van betrouwbaarheid en het vereiste van fair play.

Het vereiste van betrouwbaarheid houdt in dat de overheid binnen het wettelijk kader handelt en afspraken en toezeggingen nakomt. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij die ook honoreren. In het bijzonder is het zo dat indien een bestuursorgaan besluit een burger iets toe te kennen, het daar niet zonder meer op terug kan komen.

Het vereiste van fair play betekent dat de overheid de burger de mogelijkheid geeft om zijn procedurele kansen te benutten en daarbij zorgt voor een eerlijke gang van zaken. Dit brengt met zich mee dat, indien een bestuursorgaan de rechtspositie van een burger verandert, het bestuursorgaan de burger daarbij attendeert op de mogelijkheid hiertegen bezwaar te maken. Te meer omdat het maken van bezwaar aan een termijn is gebonden.

Vast staat dat WZS terugkomt op een besluit om verzoekster, onder voorwaarden, een bepaald bedrag aan verhuiskostenvergoeding toe te kennen. De voorwaarden waaraan onder meer de nieuwe woning moet voldoen alvorens WZS tot uitbetaling besluit, hadden geenszins betrekking op toekomstige beleidswijzigingen of de hoogte van de vergoeding. Het bedrag stond vast. Verzoekster mocht erop vertrouwen dat zij op het moment van verhuizing het hogere bedrag tot haar beschikking zou hebben. Door de vergoeding desondanks te veranderen, schaadt WZS het vertrouwen van verzoekster. Het gegeven dat er een overgangsregeling met een duur van zes maanden aan verbonden is, doet hier niet aan af.

Daar komt bij dat gebleken is dat WZS de mededeling dat de vergoeding is verlaagd niet in een voor bezwaarvatbaar besluit heeft geformuleerd. Aangezien de verlaging een wijziging in haar aanspraak met zich meebrengt, is dit een op rechtgevolg gericht besluit. Door hierover niet een voor bezwaarvatbaar besluit te nemen, ontnemt WZS verzoekster de kans om gebruik te maken van deze rechtsbescherming.

Oordeel

De onderzochte gedraging is in strijd met het vereiste van betrouwbaarheid en het vereiste van fair play.

Aanbeveling

De ombudsman verzoekt de wethouder Zorg te bevorderen dat de reeds toegezegde verhuiskostenvergoeding in de beschikking van 23 december 2010 aan verzoekster wordt gehandhaafd.

Daarnaast verzoekt hij de wethouder te onderzoeken of er vergelijkbare situaties zijn en zo ja, om ook in die gevallen de toegezegde verhuiskostenvergoeding te handhaven.

⁶ artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

Bijlage: beschikking van 23 december 2010

Postbus 9307
1006 AH AMSTERDAM

Wmo Helpdesk (gratis)
telefoon 0800 0643
(tussen 09.00 – 17.00 uur)

Bankrekening 28 21 385
www.wzs.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

Uitvoering
Woonvoorzieningen

Retouradres: WZS, Postbus 9307, 1006 AH AMSTERDAM

datum

23 december 2010

BSN

Ons kenmerk

Behandeld door

E-mail

wv@dzs.amsterdam.nl

Bijlage

4

Onderwerp

tegemoetkoming in verhuys- en inrichtingskosten

Geachte mevrouw,

U vroeg in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de verhuys- en inrichtingskosten op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Naar aanleiding van uw bezwaarschrift hebben wij beslist dat u alsnog in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in de verhuys- en inrichtingskosten bij een verhuizing naar een woning zonder traptreden.

In de bijlage van deze brief vindt u:

- de **beschikking**, waarin staat dat u in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in de verhuys- en inrichtingskosten. En aan welke eisen de nieuwe woning moet voldoen.
- de **Algemene voorwaarden bij verhuizing**.
- het **verzoek om uitbetaling** van de bijdrage dat u zelf volledig dient in te vullen en te ondertekenen.
- de **verhuurdersverklaring**, die u laat invullen en ondertekenen door zowel de oude als de nieuwe huiselgenaar. Ik adviseer u dit te doen bij de huuropzegging en bij de ondertekening van het nieuwe huurcontract.

Leest u bijgaande beschikking goed. Met deze beschikking kunt u bij WoningNet aantonen dat u een medische indicatie heeft. Als u een nieuwe woning heeft gevonden die voldoet aan de in de beschikking gestelde woonwets, stuurt u twee formulieren in bijgaande retourenvelop terug: het verzoek om uitbetaling en de verhuurdersverklaring. U ontvangt mijn definitieve beslissing dan binnen twee weken.

Per 1 januari 2010 zijn de Dienst Zorg en Samenleven en Dienst Wonen tot dienst Wonen, Zorg en Samenleven gefuseerd. Voor meer informatie over de fusie: zie www.wzs.amsterdam.nl

23-12-2010

Pagina 2 van 7

Gemeente Amsterdam
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

Het WoningNet Magazine

Uitgebreide informatie over uw mogelijkheden als woningzoekende kunt u vinden in bijgaande brochure 'Verhuiskosten en dan een woning'.

Wilt u verhuizen naar een andere gemeente, dan adviseren wij u bij de betreffende gemeente te informeren naar hun voorwaarden.

Vragen of klachten?

Hebt u nog vragen over deze beschikking of wilt u een klacht over de gevolgde procedure doorgeven? Neemt u dan telefonisch contact op met onze Wmo Helpdesk, bereikbaar op werkdagen van 9.00 – 17.00 uur op 0800 0643 (gratis).

met vriendelijke groet,

Administratief Medewerker Team Woonvoorzieningen

Gemeente Amsterdam
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

Wmo Beschikking tegemoetkoming in verhuis en inrichtingskosten

Ons kenmerk

datum : 23-12-2010

Besluit

Naar aanleiding van uw bezwaar trekken wij onze beschikking van 5 januari 2010 in. Wij besluiten uw aanvraag toe te kennen. Uw beperkingen staan het normale gebruik van de woning in de weg en zijn langdurig van aard. U komt bij een toekomstige verhuizing in aanmerking voor een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten van € 3.097,-.

Met deze toekenning compenseren wij de beperkingen die u ondervindt in het normale gebruik van uw woning. Door gebruik te maken van de tegemoetkoming wordt u in staat geacht voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te kunnen participeren.

Eisen aan de nieuwe woning

De nieuwe woning moet aan de volgende eis(en) voldoen:

Gelijkvloers, gelegen op de begane grond of bereikbaar via een lift

Voorwaarden

Aan deze tegemoetkoming zijn wel voorwaarden verbonden (zie bijlage Algemene Voorwaarden bij Verhuizing).

Geldigheid

Deze beschikking is vier jaar geldig en is tegelijkertijd uw Medische Indicatie. Uw beschikking blijft dus tot uiterlijk 23-12-2014 geldig.

Motivering

U voldoet aan de voorwaarden die gelden voor het verstrekken van een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten (paragraaf 2.2.a van de beleidsregels maatschappelijke ondersteuning).

Met deze toekenning compenseren wij de beperkingen die u ondervindt in het normale gebruik van uw woning. Door gebruik te maken van de tegemoetkoming wordt u in staat geacht voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te kunnen participeren.

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift sturen naar het college van burgemeester en wethouders. Een bezwaarschrift is een brief waarin u schrijft waarom u het niet eens bent met het besluit. Stuur u uw bezwaarschrift binnen zes weken na de dag waarop de beschikking is verstuurd naar ons op. Alleen

Gemeente Amsterdam
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

XXX
XXX
XXX
dan kunnen wij deze in behandeling nemen. Op basis van art. 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht moet de brief ten minste de volgende informatie bevatten:

- uw naam, adres, telefoonnummer en BSN (=burgerservicenummer; zie briefhoofd)
- uw handtekening met de datum van het bezwaarschrift
- de datum van het besluit
- de reden waarom u het niet eens bent met het besluit (de gronden van uw bezwaar)

Het bezwaarschrift moet in het Nederlands zijn geschreven. Stuur een kopie van deze beschikking mee.

U stuurt uw bezwaarschrift naar:

Burgemeester en Wethouders van Amsterdam
Afdeling Juridische Zaken
Postbus 1900
1000 BX Amsterdam

Namens burgemeester en wethouders,

Medewerker Beheer Team Woonvoorzieningen

Gemeente Amsterdam
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven

Algemene voorwaarden bij verhuizing

Om in aanmerking te komen voor de tegemoetkoming in de verhuys- en inrichtingskosten dient de aanvrager aan de onderstaande voorwaarden te voldoen:

1. De aanvrager heeft een rechtsgeldige verblijfstitel.
2. De verhuizing vindt plaats binnen Nederland.
3. De aanvraag is ingediend bij de gemeente Amsterdam voordat de huuropzeggingstermijn* is verstreken.
* is de laatste dag dat u voor uw oude woning huur moet betalen.
4. De aanvrager gaat niet voor het eerst zelfstandig wonen in Nederland.
5. De aanvrager verhuist vanuit en naar een woonruimte die officieel bestemd is voor permanente bewoning (bijv. niet naar of vanuit een vakantiewoning).
6. De aanvrager verhuist niet naar een AWBZ-erkende inrichting voor verblijf (een verpleeghuis of een verzorgingshuis), een studentenkamer of een andere onzelfstandige woonvorm.
7. De aanvrager verhuist vanaf de woning waarvoor de beschikking is afgegeven.
8. De aanvrager ontvangt geen vergoeding op grond van een andere verhuiskostenregeling. Ontvangt men wel een vergoeding op grond van een andere regeling en is deze vergoeding lager dan vindt verrekening plaats.